

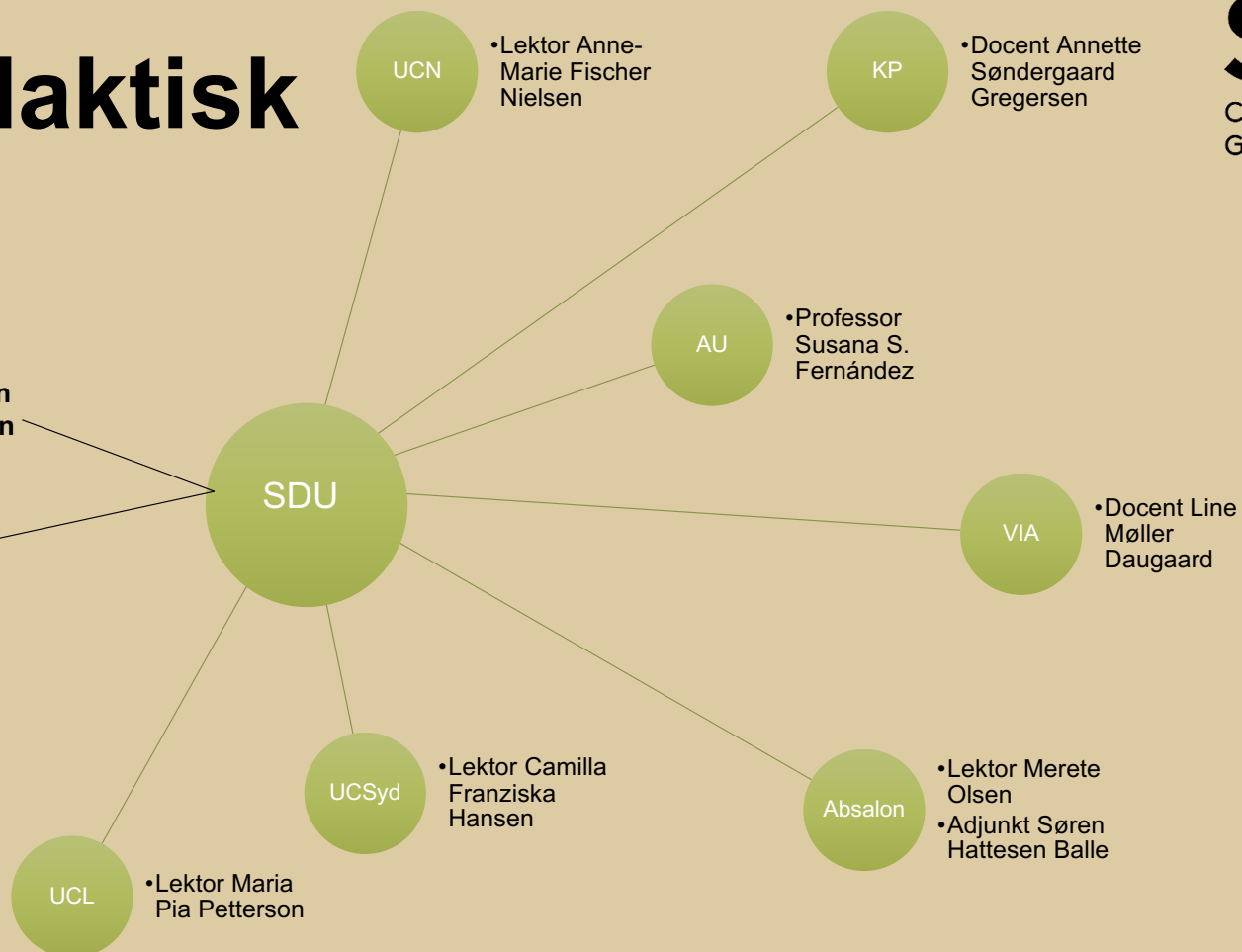
(Fremmed)sprog i skolen

Line Krogager Andersen

Sprogdidaktisk Fokus

Postdoc Line Krogager Andersen
Centerkoordinator Marianne Horn
Lektor Tina Høegh

Lektor Laila Kjærbæk
Professor Teresa Cadierno
Adjunkt Signe Hannibal Jensen

Dilemmaer og udfordringer for sprogundervisningen

- Fremmedsprogsgfagene (ud over engelsk) skrumper og forsvinder på **universiteterne** (jf fx Madsen, 2019, Regeringen, 2017)
- Meget færre **gymnasieelever** vælger fremmedsprog ud over engelsk (Regeringen, 2017)
- Den tidligere sprogstart i andet fremmedsprog i **folkeskolen** er ikke fulgt op af et højere samlet timeantal
- Inden for engelskundervisningen er der i grundskolen opstået en ny differentieringsudfordring (jf fx Hannibal Jensen, 2019; Slåttvik, Daugaard & Jakobsen, 2020)
- Sprogfagene er forankret i hver deres undervisningstradition (jf. fx Kabel, Vedsgaard Christensen & Brok, 2019; Krogager Andersen, 2020)

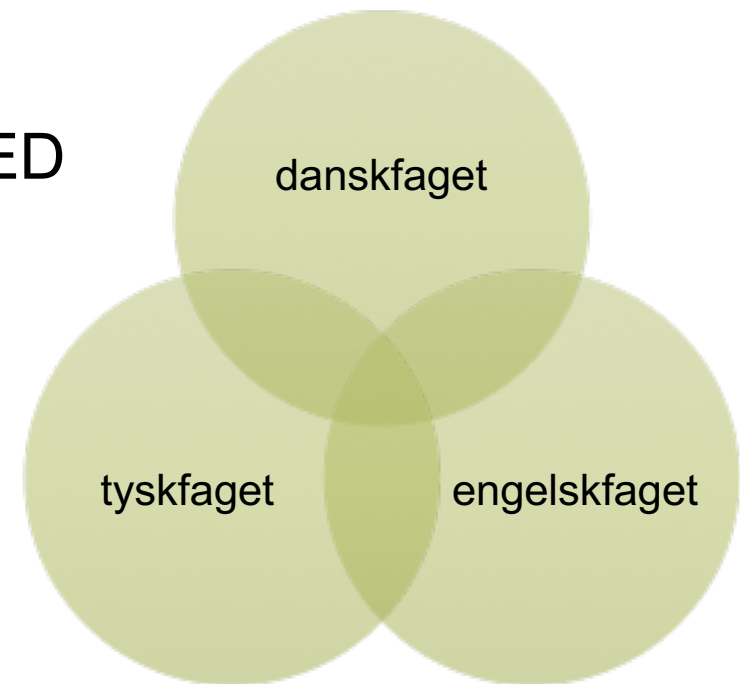
Hvorfor arbejde med tværsproglig didaktik?

- At lære fremmedsprog er at udvikle et flersprogligt repertoire
 - (se fx Swain, M. (2009).
- Det flersproglige repertoire er komplekst, dynamisk og sammenhængende
 - (se fx Larsen-Freeman, D. & Cameron, L. (2008).; Jessner, U. (2008).
- Når sprogene skilles ad i sprogfag, udnyttes synergien i mellem dem ikke tilstrækkeligt
- Tværsproglig didaktik giver mulighed for
 - At elever kan trække på alle deres sproglige ressourcer
 - At elever kan se forskelle og ligheder mellem sprog og dermed udnytte metasproglig viden
 - At elever kan udvikle sproglig bevidsthed (Krogager Andersen, 2020)

Det tværfaglige niveau

- Fælles fokus
- Fælles emner
- Genkendelighed gennem SAMTIDIGHED
- En tværfaglig dynamik

(Krogager Andersen, 2020)

Tværfaglig genkendelighed er også...

- Fælles emner (fx dialekter, digitale medier osv)
- Fælles terminologi
- Parallelle arbejdsmetoder & aktiviteter
- Fælles sprogsyn

(Krogager Andersen, 2020)

Det enkeltfaglige niveau

Tværsproglige didaktiske greb

- ❖ Tværfaglige referencer
- ❖ Inddragelse af tværsproglige ressourcer
- ❖ Sprogsammenligning

(Krogager Andersen, 2020)

En forskningsdagsorden for, med & om grundskolen

→ Praksisrettet

→ Hvordan inddrages skolerne bedst i udviklingen af forskningsdagsordenen og af projekterne?

→ Sprogdidaktisk forskning, der gør en forskel – praksisforankring OG udbredelse

→ hvordan praksisforankre forskningen uden at sænke ambitionsniveauet?

→ hvordan skabe et rum for udbredelse af forskningsviden til praksis, der på sigt kan føre til en sprogundervisningspraksis, der trækker på nyere forskningsviden?

→ hvad er det allervigtigste forsknings- og udviklingsbidrag, Sprogdidaktisk Fokus kan komme med?

Drøftelse i grupper

Drøft i jeres grupper:

Hvad hæmmer og fremmer i jeres optik en forskningsdagsorden med fokus på sprogdidaktik i grundskolen?

Hvad er det allervigtigste forsknings- og udviklingsbidrag, Sprogdidaktisk Fokus kan komme med?

Dilemmaer og udfordringer for sprogundervisningen

- Flersprogethed er en ressource, men det overses ofte i en dansk sammenhæng
- At arbejde på tværs af sprogfagene er en styrke, men det kan være svært, hvis man er alene som lærer, i uddannelsessammenhænge eller som forsker
- Vi er enige om, at sprog og sprogfag ikke prioriteres højt nok i samfundet, i skolerne, i uddannelsessystemet eller i forskningsfinansiering. Men hvad er den bagvedliggende årsag?
- NCFF arbejder for at styrke sprog og sprogfag, og er derfor en oplagt samarbejdspartner for Sprogdidaktisk Fokus. Der er imidlertid også udfordringer, idet NCFF ikke må finansiere forskning, og vi ønsker at skabe sprogdidaktiske forskningsprojekter.
- Vigtige spørgsmål til fremtidige drøftelser:
 - Hvad er fremmedsprogsfag, hvad skal de være og hvordan kan vi få dem til at hænge sammen?
 - Forældrene spiller en vigtig rolle i unges uddannelsesvalg, men hvordan får vi dem i tale (se fx NCFF's video-materiale)
 - Der findes gode forståelser af sprog og sproglige ressourcer i faghæfterne, men hvad sker der faktisk i klasseværelset?
- Et aktuelt spørgsmål: hvordan prioriteres sprogundervisningen under corona?
 - Dette undersøges pt af VIA og NCFF

Referencer

Hannibal Jensen, S. (2019). Language learning in the wild: A young user perspective. *Language learning*, 23(1).

Jessner, U. (2008). A DST Model of Multilingualism and the Role of Metalinguistic Awareness. *Modern Language Journal*, 92(2), 270-283.

Kabel, K., Vedsgaard Christensen, M., & Storgaard Brok, L. (2019). *Hvordan praktiseres grammatikundervisning i dansk, engelsk og tysk? Statusrapport Gramma3*. København/Aarhus: VIA, KP & Nationalt Videnscenter for Læsning

Krogager Andersen, L. (2020). *Tværsproglighedens veje. Om sproglig bevidsthed, tværsproglighed og didaktisk forandringsarbejde i en folkeskolekontekst*. (phd-afhandling). Aarhus: AU. DOI: <https://doi.org/10.7146/aul.361>

Larsen-Freeman, D., & Cameron, L. (2008). *Complex systems and applied linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

Madsen, M. (2019). Sprogfagene svinder ind, og det udfordrer vores verdenssyn. *Information*.

Regeringen. (2017). *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsesystemet*.

Slåttvik, A. B., Daugaard, L. M., & Jakobsen, A. S. (2020). *Kvalitetsudvikling, brobygning og videreudvikling – en behovsundersøgelse i faget engelsk på tværs af uddannelsessystemet*.

Swain, M. (2009). 4 Languaging, agency and collaboration in advanced second language proficiency. *Advanced language learning: The contribution of Halliday and Vygotsky*, 95.

Andre ressourcer, der blev nævnt på webinarret

- Hanne Haugli: Støttende skriveundervisning i sproklig heterogene klasser: En studie av sjangerpedagogisk undervisning på barnetrinnet. Læs mere her og se prøveforelæsning her:
<https://www.hf.uio.no/iln/forskning/aktuelt/arrangementer/disputaser/2020/haugli.html>
- NCFE's behovsundersøgelser mhp. at få viden om udfordringer på langs af uddannelsessystemet:
<https://ncff.dk/didaktisk-udvikling-viden-og-behov/behovsundersogelser/>